

D. 12. Września
Rok 1825.

Polska

WARSZAWSKI

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Święto Jmienia naszego Najjaśkawszego Monarchy, Najjaśniejszego Cesarza i Króla ALEXANDRA I, uroczyste wczoraj w Stolicy Królestwa Polskiego obchodzone było. w Czasie Nabożeństwa odbytego po wszystkich Kościołach, Lud zasyłał modły do Przedwiecznego o iak najdłuższe życie i spełnienie wszelkich życzeń Błogosławionego Monarchy. Solenne Nabożeństwo odbytem zostało w Kościele Metropolitalnym S. Jana wobec JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, Senatu i Władz wszelkich. Celebrował JW. Burzowski Biskup Sandomirski, Senator. Wielki Obiad dawał JO. Xiąże Namiestnik, przy którym spełniano za zdrowie dostojnego SOLENIZANTA. Wieczorem w Teatrze Narodowym dla nader licznie zgromadzonych Widzów, dane widowisko bezpłatne; między dwiema przedstawionemi sztukami grano nowy Taniec Polski, na te uroczystość skomponowany przez JP. Józefa Bielawskiego, pierwszego Wiolinistę Orkiestry Teatru Narodowego i Profesora w Konserwatorium, który po trzy kroć eklaskami Publiczności odkryty został. Pogodny wieczór dozwolił Mieszkańcom Stołicy napełniać ulice których wszystkie Domy Rządowe i Prywatne zresztą miały światłem.

Oświadczenie wdzięczności. — Lubo zakazałeś wymieniać twego nazwiska zaeny Lekaru K. przebac jednak iż te kilka liter odważam się kryślić iako dowód dogzonnej wdzięczności za Twoją prawie bez przykładną staranność w ratowaniu pozbawionego wszelkiej nadziei życia i zdrowia. w Twem

dobroczynnem sercu znajdziesz dostateczną nagrodę. A. L.

Są rzeczy zdające się już niemiec żadnego użytku, a przecież z nich można pożytkować. Zazwyczaj Damy Rękawiczki białe Jrchowe po użyciu ich raz, lub najwięcej 3 razy, odrzucają, iednak są one potrzebne w rękodzielni Kwiatów sztucznych czyli robionych, założonej w domu N. 122 przy ulicy Piekarskiej na drugiem piętrze. Takie rękodzielnia są stosowną nagrodą przyjmować będzie chętnie takowe już zrucone z Rączek Damskich rękawiczki, i o takowy zaśilek uprasza.

Gazety Petersburskie obszernie opisują o odbytej rewii Gwardji Cesarskich d. 8 z. m. na równinach Carcyńskich przez N. PANA. Mamyż opisywać (słowa Gazety Cons: Jump:) Ten wspaniały, iedyny w swoim rodzaju widok? Ci z naszych czytelników, co wstolicę tutejszej mieszkaia, nie potrzebia tego opisu; bo bez najmniejszej wątpliwości nie raz byli tego świadkami. Dla innych zaś, wszelkie opisanie nie da im dokładnego i zaspakajające wyobrażenia. Wszyscy przynajmniej endozniemy, których mogliśmy słyszeć mówiących o tej paradzie, zgodnie utrzymują, iż nigdy i nigdzie nie zdarzyło się im być świadkami podobnego widoku.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z Hiszpanji.

Hiszpanie Konstytucyjni po bitwie pod Wich odbytej d. 17 z. m. cofnęli się aż do Kaldes. — Milans usiłował zebrać swe siły pod Urgelem i pospieszyć pod Barcelonę aby wsparł Konstytucyjni: lecz wojska Francuzi: tudzież Rojalisci pod dowództwem Barona

WSPOMNIENIA.

Rozłożenie Obozu Jana III pod Wiedniem 1683.

Eroles przeszkadzaia jego działaniom. — Jenerał Morillo doniósł urządownie że osada Korunny żada iemu się poddać — w Okolicach Madrytu niema już w cale wojsk Konstyt: — Donoszą że Mina miał zamysł ujęcia z Hiszpanji morzem, przeto podwoiono baczność. — D. 19 z. m. osada Barcelony znowu uczyniła wycieczkę, wyszło z miasta Konstytucyjni 7000 piechoty, 200 jazdy, mieli 6 armat, z wałów twierdzy strzelano, lecz nie przyszło do bitwy, i Hiszpanie wrócili do miasta — Na morzu Franc: zabrali kilka statków Hiszpa: — w Prowincji Mansa stoczyli Francuzi z Hisz: kilka utarczek zawsze z korzyścią pierwszych. — Reienca rozkazała zbiegłym Żołnierzy Konstyt: przyjmować do wojsk Rojalisto: iedli iniaż do tego dobrowolną ochotę. — Niepodpada wątpliwości że Zaias poddał się, wojska badace pod jego dowództwem, przyłączone albo do oddziałów rojalstow: albo Franc: takowe oddziały ze wszystkich stron dążą pod Kadyx, aby w tem miejscu działać stanowczo. — Gdy Xie Angulem przybył do Obozu w Perte S. Marja, zastał tam mało słomy przeznaczonej dla Żołnierzy na postanie, iż rodziałeli ile mógł przeznaczoną dla siebie słomę, co do tej wzruszyło woiewników; Xie znokony podróżą wkrótce zasnął pod gołem Niebem, Żołnierze otoczyli go maiać broń w ręk. — Podług gazet Londyńskich, wojska Konstytucyjnego Hiszpa: ma być ieszcze 130,050, toiest w twierdzach 75,550, a reszta walezy w górach lub w polu. — Gerylasy Pisapa: tak się zbliżyli do granic Portugalskich że już przyszło zniemi do kilku krwawych utarczek. —

z Niemiec.

Gazeta Rząd: Prus: powtarza wiadomość z Gazety Barejstkiej iż Xże Grecki Ipsylanty, będący teraz z Bratem swoim w twierdzy Mungacz, w Węgrzech, został przeniesiony do twierdzy Teresjensztad, pod Eskortą wojsk Austrjackich; obchodzą się z nim iak najłagodniej, może codziennie przechodzić się po twierdzy, lecz w towarzystwie Oficera Austrjackiego. — Donoszą z Rzymu iż Kardynał Gohzalwi który przez lat 20 był najpoufalszym Ministrem i gorliwym przyjacielem zmarłego Papieża, w ostatnich dniach życia Ojca S. tyle użył trudów, przepędzając dnie inocy przy chorym, iż także niebezpiecznie zachorował. Gdy Ojciec S. ostatni raz przyjmował SAKRAMENT Kardynał tak żalem został przeięty iż zemdlał. Odbyć się mające zgromadzenie Kardynałów dotąd nie jest ogłoszonym. — Od środka Sierpnia do 1 Września (takiak w Polsce) w Węgrzech i Niemczech były mocne upały; przeczo winnice doznały ulepszenia. — w Berlinie pracują nad ukończeniem zeh kosztownych i rzadkiej piękności Serwisów porcelanowych, są przeznaczone iako podarunki dla Króla Neapolitańskiego, i Ojca S. *Od granic Tureckich.*

Grecy nieustają w gorliwej chęci doprowadzenia do skutku swych zamiarów, w całej zachodniej Tesalji na nowo każdy Grek zdolny dźwigać oręż staie w szeregach, związek między Janiną a Larysą jest przerwany. Grecy napadli na Turków udających się do Piry, nastąpiła walka zacięta, a Turcy zostali w pień wycięci, stało się to przy końcu Lipca. — Turcy zdołali opanować na nowo część wschodniej Tesali, a pobyt ich w tej

okolicy odznaczył się okrucieństwem, całą okolicę zniszczyli ogniem i mieczem, nieudało się im przecież osadzić stawnę góry Olimpu. — Kilka Greckich okrętów krąży przy Salonice. — w Twierdzy Koron są jeszcze Turcy, a Grecy przystąpili do niej oblężenia. D, 19 Lipca Muzułmanie uczynili wycieczkę, ale doznawszy klęski, wrócili z pospiechem. Twierdza Modon także dotąd znajduje się w mocy Turków, osada zwiększoną została wojskiem przybyłym z Azji. — Wódz Grecki Nikitas, ma teraz udzielne dowództwo znacznego korpusu, a Kollokotroni zagraża Turkom zebrany pod Patras. — Grecy w okolicy Trypolizy tworzą korpus odwodowy, a w całej Morei sposobią się najczuniej do odparcia napaści Muzułmanów. — Odyseusz miał wejść w głąb Liwadji aby zastąpić drogę Turkom którzy spieszą pod Teby. — Flotta Turecka wprzemasgając się zbliżyła się pod Kandją, przeto usunęły się ztamąd statki Greckie; część żołnierzy Tureckich wysłała na wyspę, Grecy cofnęli się w góry, z kąd chcą napadać urywkami na Muzułmanów. — Niektóre okręty Barbaryjskie połączyły się z kilku okrętami Tureckimi i utworzyły oddzielną eskadrę, na która chcą napaść Grecy. — Jeszcze eskadra Egipska nieprzybyła pod Kandję, co bardzo zmniejszyło nadzieie Turków. — Słychać iż pod Negroponiem walczyl Grecy z Turkami na morzu i odnieśli znaczne zwycięztwo, lecz trzeba czekać na potwierdzenie tej wieści. — Stambul ciągle doznaje klęsk okropnych, oprócz ustawicznych pożarów, i często wznawianego mornorowego powietrza, teraz Szarania zniszczyła okolice, Turcy wyznają wpokorze

że gniew ProroKa widocznia karza iego wyznawców.

DONIESIENIA.

Polowa Prowiantska Kommissja oddzielnego Litewskiego Korpusu obwieszcza, iż na reperację budowli stojącej przy Ludwisarni pod Nr 2492 zajmowanej na Rossyjski Prowiantski Magazyn, odbywać się będzie Licytacja w tymże zabudowaniu w dniach 15, 16, i 17. Mca Września r. b. Wzywa przeto chcących podjąć się tej reperacji, aby przybyli w dniach oznaczonych na Licytację do pomienionego zabudowania z kaucją 200 złp. wynoszącą, gdzie Kosztorys reperacji okazany im zostanie.

Nowy Polonez skomponowany na orkiestrę, grany pierwszy raz na wielkim Teatrze iako w uroczystość Jmienia N. Cesarza i Króla, przez Bielawskiego i przez tegoż ułożony na Fortepiano, wyszedł świat z litografji w składzie Muzycznym Fr: Klukowskiego przy ulicy Miodowej. Nr 489 cena zł: 1.

Nowo wyszłe Duetto na 2 Flety skomponowane przez P. Hetmara znajduje się w składach PP: Daltrozo przy ulicy Senatorskiej i Kuchnigh w domu Petyuskusa, cena złp. 4.

Dobrze obeznany z Aparatem Pistorjusza Majster Gorzelany, potrzebny jest na wieść, informacją powziętą można w handlu Mentzla i Mioduszewskiego w domu XX. Piłarów Nr 488.

w Dobrach Wola Rasztowska półtory mili od Kobyłki, pół czwartą od od Pragniedaleko traktu do Wyżkowa, są Barany prawdziwej rasy Hiszpańskiej tudzież Barany wyborowe Metysy do sprzedania. Tamże dostać można Żyta ozimego Krzyca zwanego do siewu.

Dziś przytęsza się DODATEK.

D, 12 Września.
R. 1823.

DODATEK do Kurjera Warszawskiego Nru 217.

Opisanie niektórych miast Hiszpańskich, gdzie teraz odbywają się działania wojenne. K o r d o n a, warowne miasto w prowincji Galicji, ma port sławny, mieszkańców przed kilką laty było tylko 4000. — K o r d o w a było niegdyś bardzo bogate miasto, lecz od niejakiego czasu spustoszałe. — B a r c e l o n a, miasto stołeczne Katalonii, leży nad morzem Środkowem; jest dobrze zbudowane, wielkie i warowne, dzieli się na górne i dolne. Ma około 10,000 domów 360 ulic, a z przyległą Barceloneta, około 110,000 mieszkańców. Barcelona ma wiele fabryk iakoto: koronek, blondyn, wstążek, nici, iedwabiu, ale mianowicie wybornych kartonów. Kupcy mają szkoły dla 500 uczniów. Między publicznymi instytucjami najznakomitsze są: wielki arsenał, ludwisarnia, akademja umiejętności, i wielki szpital, gdzie 3000 chorych ma miejsce. Jakwizycya miała tutaj także trybunał. Miasto ma teatr i jest w nocy objawione. w Wojnach Francji z Hiszpanją to miasto było wielokrotnie opanowane. Roku 1715 założono tam nową cytadelę. Chociaż port nie jest najlepszy iednak handel tego miasta własnymi i obcymi płodami jest znaczny. — S e w i l l a, miasto stołeczne prowincji hiszpańskiej tegoż imienia nad rzeką Gwadalkiwir, na wielkiej równinie w Andaluzji. Wspomniona rzeka dzieli to miasto od przedmieścia Triana. Sewilla jest obszerniejsza od Madrytu, ale nie tak ludna, iednak najznakomitszem jest miastem w całej Hiszpanji po stolicy. Ulice miasta są, krzywe, brudne, źle wybrukowane, a że ziemia jest tam niska i wilgotna, wiele domów stoi na palach. Lecznowu liczba wielkich i okazałych budowli, jest tam zas-

czniejsza niż w którymkolwiek mieście hiszpańskim. Kształt Sewilli jest okrągławy, a fortyfikacje składają się z grubych murów i mocnych wież. Przy mieście jest wyborny wodociąg zbudowany ieszcze przez Maurów, a prowadzący wodę bardzo dobrą o 6 mil do tego miasta. Kościół katedralny jest obszerna i starożytna gotycka budowla; przy niej stoi wysoka i gruba wieża, mająca na wierzchu posąg niewieści z chorągwią w ręku zamiast skazówki wiatrowej, dla tego wieża ta nazywa się la Girald a. Arcybiskup Sewilski ma 180,000 piastrow dochodu, a kapituła i kościół skarby niezmiernie. Pałac Królewski zwany Alcazar, jest po części zbudowany przez Maurów, po części przez Karola V, Cesarza i Króla Hiszpańskiego. Amiteatr do walek z bykami ma 240 stóp szerokości wewnątrz. Na przeciw niego jest pałac Inkwizycji ustanowionej tam roku 1478. Przechadzka publiczna zwana Alameda jest bardzo piękna. Znajduie się w Sewilli Uniwersytet i Akademia umiejętności, ustanowiona roku 1750. Za miastem jest fabryka Królewska, dostarczająca tytoniu i tabaki dla całej Hiszpanji, pracuje w niej do 2000 Ludzi, a 190 Koni obracają 80 młynów. Handel i Fabryki tegoż miasta bardzo się zmniejszyły, a ludność nie przechodzi teraz 30,000. Bursa, będąca najpiękniejszą budowlą w Sewilli, jest teraz zamknięta i nieużywana. Fabryka iedwabna także podupadła, odkąd robaki iedwabne udeją się lepiej w prowincji Walencji. w Sewilli zawarty był roku 1729, pokój między Francją, Anglią i Hiszpanją, do którego potem Hollandja przystąpiła. — Stopnia ciepła popołudniu. Dnia 29 Sier:

18. d, 30, 19. d, 31, 22. d, 1 Września: 17. d, 2, 18. d, 3, 22. d, 4, 13. d, 5, 12. d, 6, 12. d, 7, 11. d, 8, 12, d, 9, 13. DONESIENIA.

w Księgarni nowo założonej Zygmunta Sztęblera w domu Towarzystwa Króle: Przy: Nauk, pod Nr 1320 przy ulicy Nowy Świat są nowe Dzieła do sprzedania następujące: 1. Katechizm dla Dzieci wiejskich, Naukę Obyczajów w sobie zawierający, przez X. M. Korczyńskiego, Te: Do: Tom 2 we Lwowie r. 1823 in 8. złp. 2. Nauka Ekonomji z niemieckiego Jana Burgera, wyłożona przez D. Zubrzyckiego Tom 1. o Agronomji we Lwowie 1822 złp. 3. Panicz Woiażer czyli co on wprzód umieć i wiedzieć powinien, nim w zagranicznych podróżach dalszego wykształcenia ciała i umysłu swego, szukać zechce. przez L. Czerwińskiego w Lwowie 8. zł. 2 gr. 20. 4. Upominek dla troskliwych Rodziców, zawierający rozprawę, o Fizykiem Cieleśnem wychowaniu Dzieci. we Lwowie 8 zł. 2 gr. 15. 5. Wykład Zjawień Choroby Wenerycznej, tudzież rozmaitych sposobow iedzenia. Tłómaczenie przez Wilch: Mleza Doktorą Me: i Ch: Towa: Lékarsk: Warszaws: w Warszawie 1823 in 8 złp. 12. 6. o Uprawie Konieczny rada dla pospolitego rolnika, przez Dyonizygo Zubrzyckiego we Lwowie 1821 in 8 złp. 1. —

Ktoby życzył założyć fabrykę Skur czyli Garbarnię, o 3 mili od Lublina między miastami Krasnikiem, Janowem, miasteczkami Urzędowem, Biżycami, Horzel; niech się zgłosi do Lublina do domu Morskich nie wcześniej iak w końcu Pazdziernika r. b. właściciel obowiązanie się wystawić dom murywany, oprócz tego fabrykantom posiadłość dogodną z ogrodami. Woda płynąca,

mlyny, wielka rozległość lasów dębowych, przepowiada korzyści antreprenorowi, oprócz wszelkich dogodności odpowiednich tej fabryce, sam właściciel potrzebuje rocznie kilka set Skur, aż do tysiąca, a więc reprodukcją fabryce znacznie zwiększy, dodając iż w całej tamtejszej okolicy podobne fabryki się nieznajdują.

J. Z

Uzyskawszy od Urzędu Muncyपालnego upoważnienie, utrzymywania Studentów na Stacji i Stole, chcących chodzić do Szkół publicznych. Uwiadamiam tak Rodziców iako i Opiekunów, którzy takowych myślą oddawać, iż mieszkam w Rynku Starego Miasta pod N 62, na 1 piętrze, zapewniało oddających za dozor scity domowy.

Fryzjer zamieszkały przy ulicy Długiej pod Nr 551 w domu Łasockich ma zaszczyt uwiadomić i polecić się Szano: Publ: iż przy tejże ulicy w pobliskości pod Nr 489 w domu W. Łaszczyńskich na przeciw domu Baldego założył Magazyn Pomady tudzież Proszku uprzywilejowanego zdrowiu nieszkodliwego łatwego do farbowania włosów na czarny i szatyn kolor.

w Domu Nr. 1797 Lit. C przy ulicy Franciszkańskiej szynkowni żadnej, ani lokatorów na teraz w sobie niemieszczącym, zupełnie spokojnym i wygodnym, podwórze i bramę wiedznią mającym, 1sze piętro z pokojami wygodnymi, stajnią, wozownią i piwnicą, tudzież z pokojiki Kawalerskie, każdego czasu są do najęcia. Życzący sobie takowych, zechcą się udać do właściciela w tym domu mieszkającego.

Do wdzierzawienia Dom z Ogrodem, zainzdem i oberżą, cały lub w połowie, na Pradze przy ulicy Brnkowanej. Wiadomość tamże.

4 Kotły węzowe z naleźnemi do tego 4ma rurunkami, 20 kadmami zaciernemi i dwoma wielkimi skrzyniami do odbioru lutru i wodki, iakoteż kilkanaście kuff do zlewu

około 4000 garey wódki, są do sprzedania za cenę nader umiarkowaną u właściciela mieszkającego przy ulicy Mokotowskiej w domu narożnym przy Alleach poe Nrem 1675

Michał Piotrowski.

Na tem piętrze jest do najęcia 8 pokoj z wszelkimi wygodami od S. Michała, przy ulicy nowy świat Nr 1260. Pod tymże Nr jest także Sklep narożny z dobrymi i suchymi piwnicami i 5 pokojami od S. Mich: donajęcia.

Niżej podpisany uwiadamia Prześwietną Publiczno: że podejmuje się robić za pomierną cenę wszelkie gatunki stępli do tuszu dla różnych rzemieślników i handlujących rozmaitemi towarami podług wydanego od zwierzchności rozporządzenia. Oraz guzików w różnych gatunkach umnie dostać można. Samuel Münchheimer starszy, mieszka przy ulicy Bieleńskiej Nr 594 na 1 piętrze.

Niżej wyrażony mając zamiar kończyć swój handel do następującego Sgo Michała i wyprzedać się przeto zupełnie z swych towarów, zporosalny francuzkiej, bronzów kryształów: i różnych innych Artykułów składających się, ma honor uwiadomic prześ: Publ: iż takowe z Rabatem 30tu procentów przedaję wytnęże handlu są także do sprzedania szafy sklepowe. S. Saint Cyr, przy ulicy Senatorskiej pod Nr 451.

w Warszawie, przy ulicach Krakowskie Przedmieście i Bednarskiej N 369 jest z wolnej ręki do sprzedania Pałac z dziedzincami, wielkimi kuchniami, piwnicami, szpichlerzami, i innymi zabudowaniami, od Pałacu odrębnymi. Pałac ten przez swoje korzystne położenie, i obszerną rozległość, służyć może do wszelkich spekulacji, które nie będą zawadą, pięknyom pomieszkanom, w tym gmachu znajdującym się. Dla obejrzenia tego wszystkiego udać się można każdego czasu do JP. Becker Murgrabiego miejscowego, a dla powzięcia wiadomości, o ce-

nie, niemniej przejrzenia dowodów, bezpieczeństwa kupna, i niezaprzeczoną własność ztwierdzających do JP. J. E. Marion również każdego czasu rano, od godz: 9 do 12 mieszkającego przy tejże ulicy Krakowskie Przedmieście, w domu Wasilewskiego N. 378 w Sklepie Ubogich jest do przedania Łódzko podwójne adamaszkowe; zielone z frandzlami iedwabnemi, kotarami, w dobrym stanie.

Zginął List do W. Dobrowolskiego Jntendenta szpitala S. Łazarza, a w nim Kwit na zł: tysiąc kilka set. Uprasza się o oddanie podług adresu.

Człowiek posiadający język francuzki, niemiecki, rossyjski i polski, nadto zaszczytne świadectwa swej konduity i kauceji za sobą na dobrach zahypotekowanej na zł: pol: 12,000, życzy wejść w obowiązki rządcy dworu, lub murgabiego, przytem posiada wiadomości handlowe, i ekonomiczne; dowiedzieć się można w domu Dadaniego przy ulicy Koziej pod N 624 u W. Kurklińskich.

Po zesłłym z tego świata Karolu Wagner Aptekarzu w mieście Kłodawie, jest Apteka ze wszystkimi efektami w najlepszym porządku do wdzierzawienia każdego czasu; wiadomość bliższą powięsz można w Warszawie w domu Nr r 477 Lit: A. przy ulicy Nowo-Senatorskiej na 1 piętrze, albotęz w Kłodawie u pozostałej wdowy.

w Starem mieście przy ulicy Krzywe koło, w rogu rynku pod Nr 181 i 182. Pokoiów na 1szym piętrze 5, z kuchnią, piwnicą i górą, tudzież szynkownia z sklepem do wódki, izbą do piwa, z piwnicą, kuchnią i stacją do mieszkania iako i 3 stancje, okna od ulicy Brzozowej, do najęcia od S. Michała, dwa pokoiki zaś, dla Kawalerów miesięcznie, lub na tygodnie każdego czasu.

Przy ulicy Bonifaterskiej Nr. 2165 używana Dorózka, dobra nowo lakierowana i sporządzena jest do sprzedania.